

Eerste aanzet Samenlevingsagenda

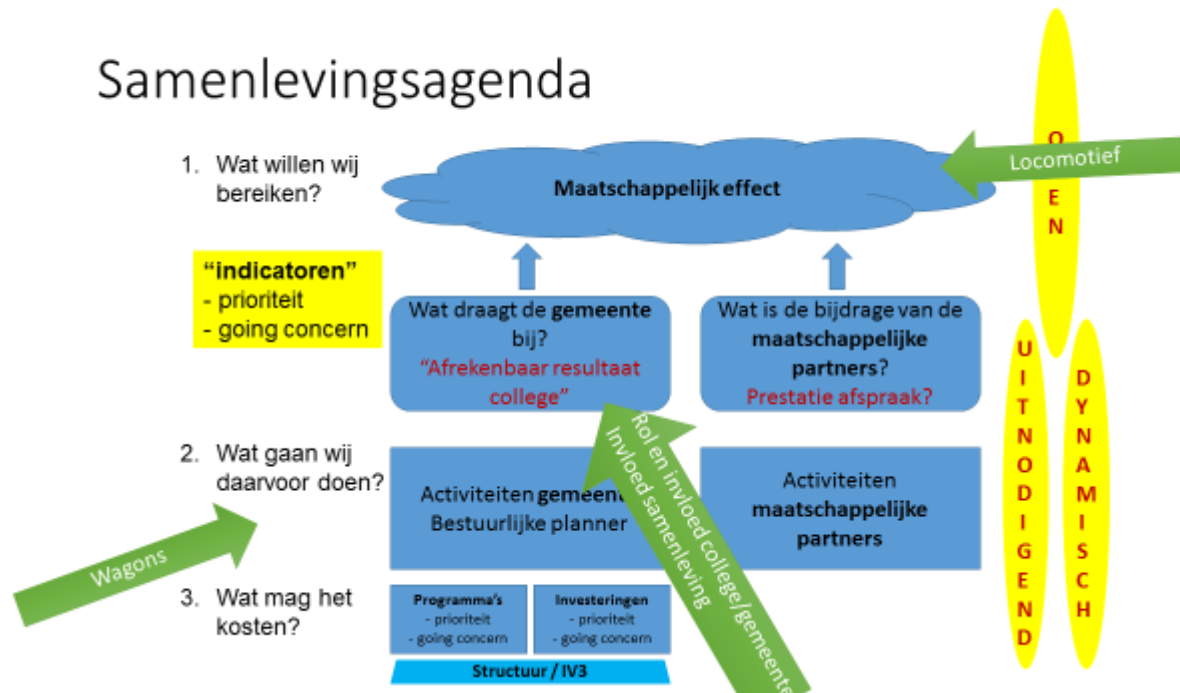
Van Samen Doen naar Samen Versterken

Voorwoord

Wij richten ons met deze eerste aanzet van de Samenleving 2.0 op iedereen die in Alblasserdam woont of onderneemt. Een van de belangrijke pijlers van het Coalitieakkoord 2018-2022 'Samen maken we Alblasserdam', is het doorontwikkelen van de bestuursstijl Samen Doen. In het akkoord wordt uitgegaan van twee lange termijn toekomstperspectieven: op het gebied van wonen en ondernemen. Deze toekomstperspectieven zijn uitgewerkt in vijf sporen die een bijdrage aan deze toekomst moeten leveren. De sporen zijn: *Actiever en zorgzamer*, *Buiten beter*, *Beter wonen*, *Bereikbaarder* en *Ondernemender*. Om de beeldspraak door te trekken, hebben wij voor de sporen locomotieven en wagons ontworpen die, onder andere via route 22 Alblasserdam doorkruisen waarbij ruimte aan de raad en de samenleving geboden wordt om (een deel van) de reis op de sporen samen te maken en wellicht zelfs de besturing van de wagons ter hand te nemen. De Samenlevingsagenda 2.0 geeft nog meer ruimte om Samen te Doen en elkaar daarbij te versterken.

Het document dat nu voor u ligt is de eerste aanzet voor de Samenlevingsagenda 2.0 van Alblasserdam. Hierin zijn, zoals de gemeenteraad ook gevraagd heeft op 15 mei jl., de vijf sporen uit het coalitieakkoord als uitgangspunt genomen en zijn de nog in uitvoering zijnde thema's/acties uit de Samenlevingsagenda 2014-2018, en de elementen uit de evaluatie van die Samenlevingsagenda 2014-2018 verwerkt. Daarnaast is de agendering uit het coalitieakkoord overgenomen. U herkent wellicht in de Samenlevingsagenda 2.0 elementen uit de eerste Samenlevingsagenda (zie afbeelding 1). Dat klopt. Wij willen gebruik maken van datgene wat de afgelopen jaren opgebouwd is en dat verder verbeteren. De Samenlevingsagenda 2.0 is een dynamisch document. De Samenlevingsagenda 2.0 moet een instrument worden om – met heel heldere voorwaarden, verwachtingen en spelregels - echt samen met alle betrokkenen in Alblasserdam aan de slag te gaan om Alblasserdam echt samen te maken. De manier waarop, krijgt de komende tijd nader vorm.

Samenlevingsagenda

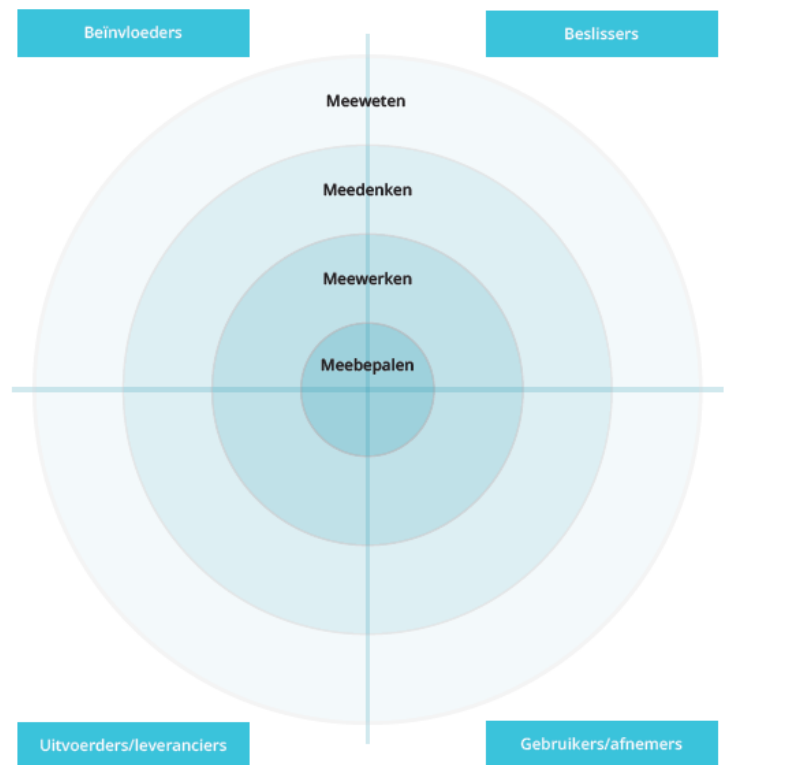

Afbeelding 1

Rol- en taakopvatting – duidelijke spelregels

In een eerder stadium sprak de gemeenteraad over manieren om te komen tot een heldere opdrachtverstrekking en een rol- en taakopvatting per opgave. De gemeente is niet altijd aan zet, soms past de rol van 'mogelijkmaker' beter dan die van initiator. Een belangrijke spelregel is dat ieder initiatief getoetst wordt langs de lijn van de sporen en de deeldoelstellingen (de locomotieven). Voor die toetsing is het belangrijk dat initiatieven helder omschreven zijn in een opdrachtformulering, met een opdrachtgever (met andere woorden: 'wie heeft dit besteld') en een schets van het al aanwezige draagvlak, dan wel van het proces om draagvlak op te halen, en daarin ook rekenschap te geven aan constructief-kritische afwijkingen. Deze opdrachtformulering zal de eerste stap zijn in het toetsingsproces. Als het initiatief een bijdrage levert aan een doelstelling uit de Samenlevingsagenda 2.0, is het aan partners en gemeente te bezien welke rol in het initiatief te vervullen, en het proces van participatie te duiden. Iedere opdracht vraagt om het doordenken van rollen en taakopvatting, zodat

helder is hoe partijen zich tot elkaar verhouden en welke spelregels van toepassing zijn. Wij willen deze werkwijze onderdeel maken van het proces om de juiste wagons (projecten, ontwikkelingen) op het juiste spoor te zetten en daarbij - als dit wenselijk is – het stuur uit handen geven aan partners in de samenleving of samen te sturen om recht te doen aan Samen Doen. Aan de hand van een aantal pilotprojecten willen we komen tot een werkwijze waarin de raad zich herkent en de samenleving en de organisatie mee kan werken. Varianten die eerder in gesprekken van de raad aan de orde zijn geweest zijn een procesmatrix (waarin per project aangegeven wordt in welke fase een project zich bevindt en wie de regievoerder op dat moment is) en het kringenmodel (afbeelding 2). Deze kunnen input zijn voor de te ontwikkelen werkwijze. De gekozen werkwijze wordt dan vervolgens gebruikt bij het proces van opdrachtformulering, om te komen tot een rol- en taakopvatting voor betrokken partijen en de uitvoering van de opdracht.

Afbeelding 2

Sporen, locomotieven en wagons

De keuze voor sporen met locomotieven en wagons is ingegeven door de wens om ook duidelijk te kunnen maken in beelden waar wij naartoe willen tijdens deze raadsperiode. De Samenlevingsagenda 2.0 moet verder gaan dan slechts het benoemen van gewenste maatschappelijke effecten (locomotieven) en de manieren waarop we dat met elkaar willen bereiken (de wagons). De doorontwikkeling van het concept van Samen Doen staat hierbij centraal. De gemeente kan zich voor veel dingen verantwoordelijk voelen of zaken belangrijk vinden: het is niet altijd de gemeente die aan zet is om dingen te initiëren. Wij willen veel duidelijker zijn over wie, op welk moment, welke rol heeft in een proces. Dat vraagt inzet van alle betrokkenen, duidelijkheid over verwachtingen, transparantie in besluitvorming en heldere lijnen in onze manier van werken. Naast sporen, locomotieven en wagons, is ook de infrastructuur van groot belang. Wij willen dienstverlening, woonlasten, bestuur en communicatie benoemen als voorwaarden voor een goede reis: als deze randvoorwaarden in orde zijn, staat niets een goed resultaat in de weg. De sporen die wij beschreven hebben:

Spoor 1: Actiever en zorgzamer - Gezond en actief meedoen in de samenleving, met keuzevrijheid voor mensen op een voor hen passende manier, met een centrum als ontmoetingshart van het dorp en met actieve, goede zorg, cultuur- en sportaanbod.

Jong en oud voelen zich welkom in Alblasserdam en voelen zich op hun plaats in ons dorp.

Spoor 2: Buiten beter - Een omgeving die merkbaar toegankelijker, veiliger, groener en schoner is voor iedereen.

Spoor 3: Beter wonen - We willen de kwaliteit van wonen verbeteren voor starters, doorstromers en senioren, met een meer divers en duurzamer woonaanbod in ons dorp.

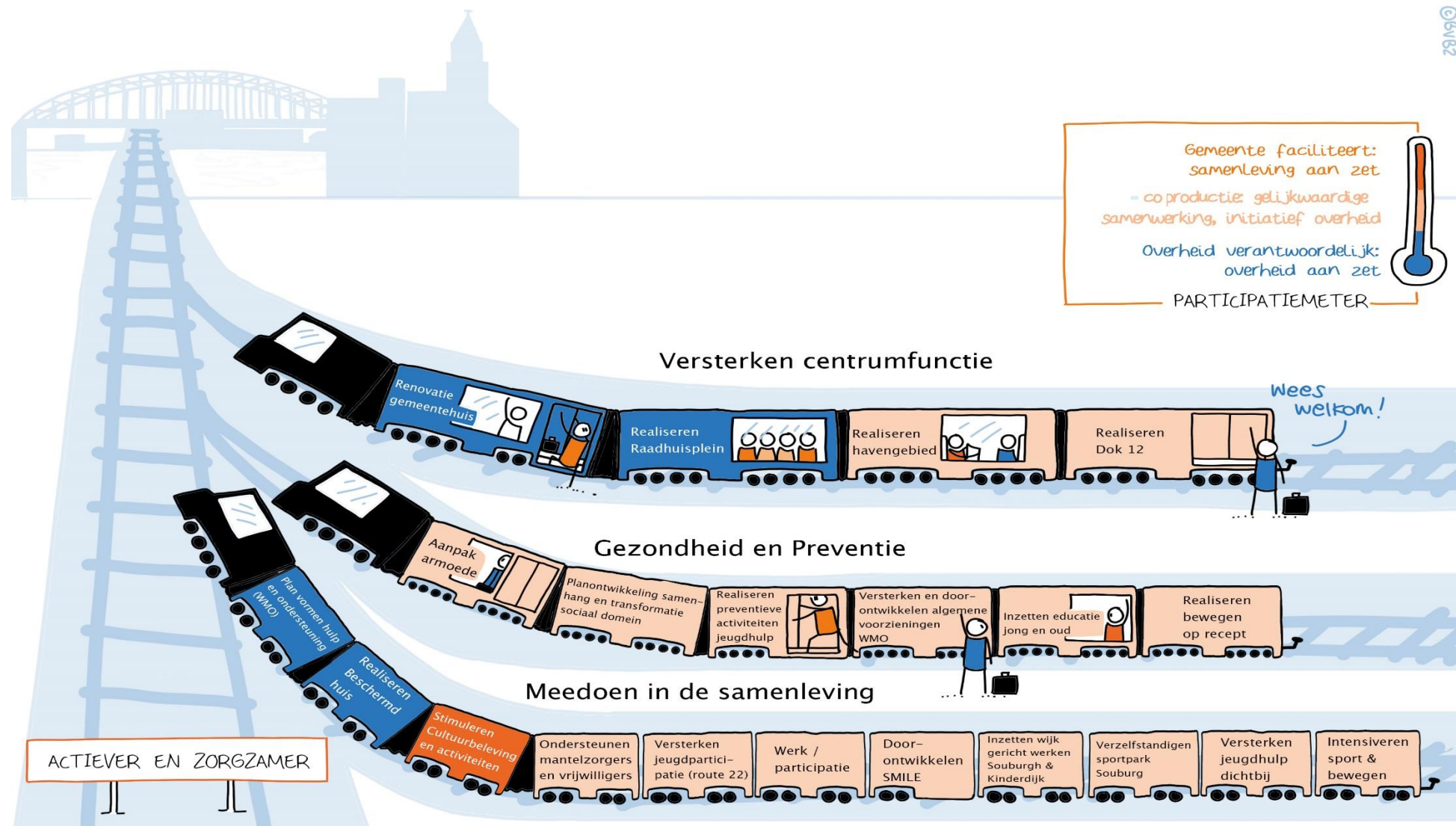
Spoor 4: Bereikbaarder - We willen een beter bereikbaar dorp.

Spoor 5: Ondernemender - We willen meer inwoners aan het werk hebben; goede scholingsmogelijkheden in de regio; duurzame en kansrijke ondernemers met open armen ontvangen en goed faciliteren om hun werk gezond en effectief te kunnen doen in en voor Alblasserdam.

In deze aanzet hebben we de onderverdeling van locomotieven en wagons op de sporen als volgt weergegeven:

Spoor 1 Actiever en zorgzamer

©BVG2

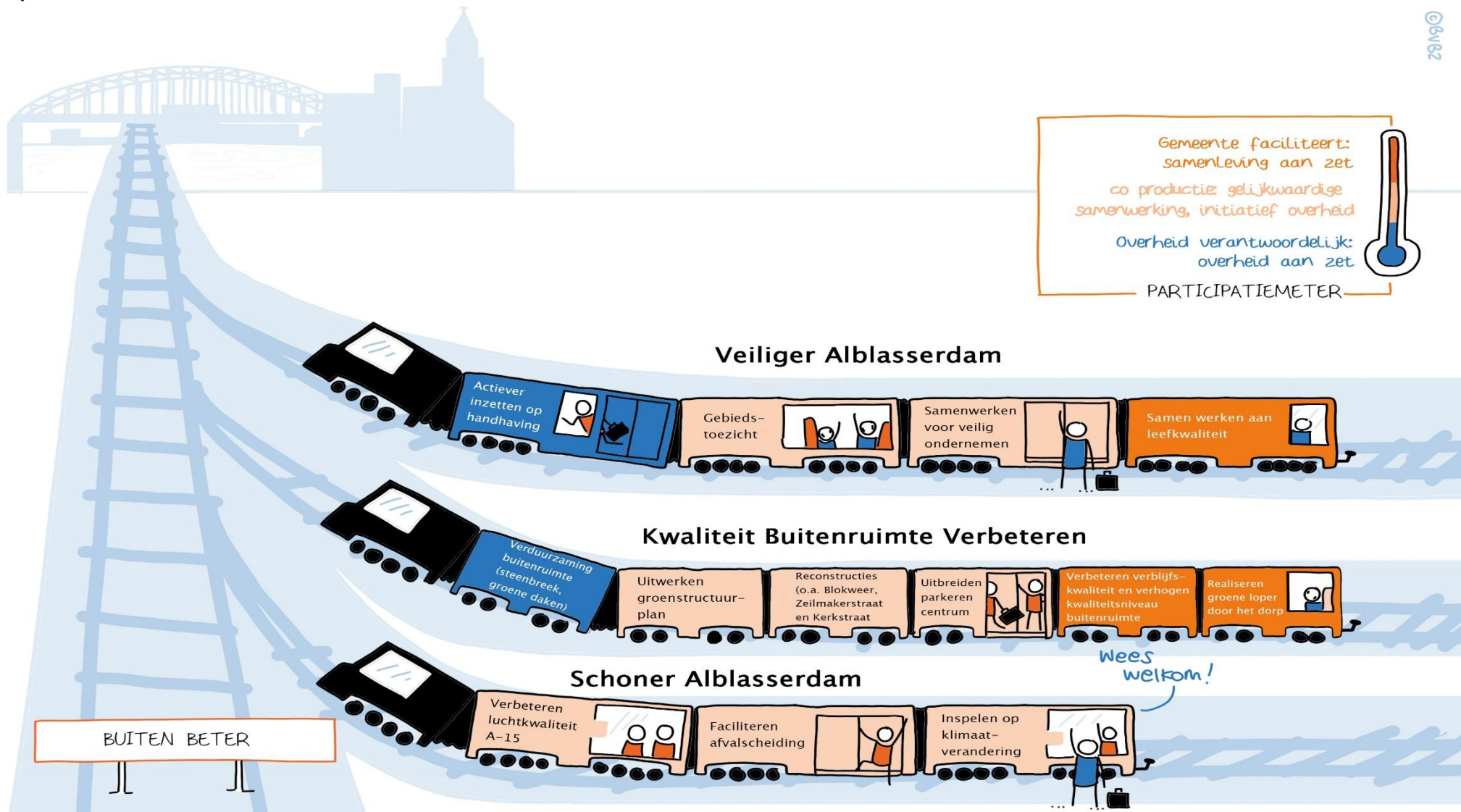

De locomotieven op Spoor 1:

- *Versterken centrumfunctie: om ontmoeten mogelijk te maken, is een fysieke plek van belang.*
- *Gezondheid en preventie: door aan de voorkant van problemen te komen, voorkomen we dat mensen een zwaar beroep moeten doen op de vangnetten van de zorg en zich volwaardig lid van de gemeenschap voelen. In dit concept wordt gezondheid niet meer gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Het raakt daarom preventie, meedoen, gezondheid, sport, geluk etc.*
- *Meedoen in de samenleving: door mensen actief bij de samenleving te betrekken, krijgen zij de kans op eigen wijze bij te dragen aan de gemeenschap. Hierbij krijgen mensen heel nadrukkelijk het stuur in eigen hand.*

Spoor 2 Buiten beter

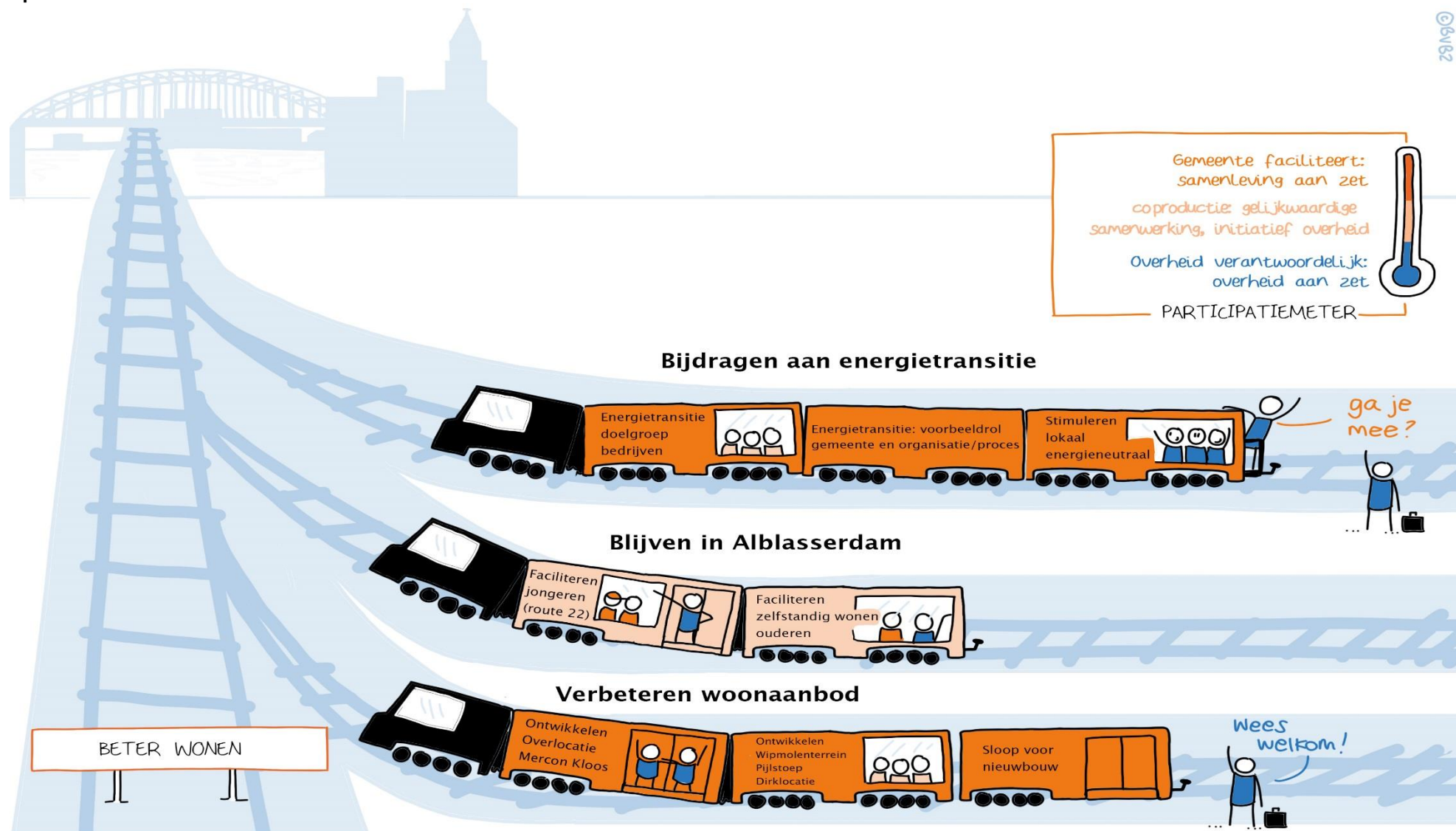
© 2018

De locomotieven op Spoor 2:

- *Schoner Alblasserdam: Wij gaan actief inzetten op een schone leefomgeving en anticiperen op gevaren die vanuit deze leefomgeving op ons af komen.*
- *Kwaliteit buitenruimte verbeteren: Alblasserdam is een aantrekkelijke plek om te zijn, waarbij we een goede balans zoeken tussen ' groen en grijs'.*
- *Veiliger Alblasserdam: Bij samen leven, horen ook grenzen en goede afspraken, die wij met elkaar maken en bewaken.*

Spoor 3 Beter wonen

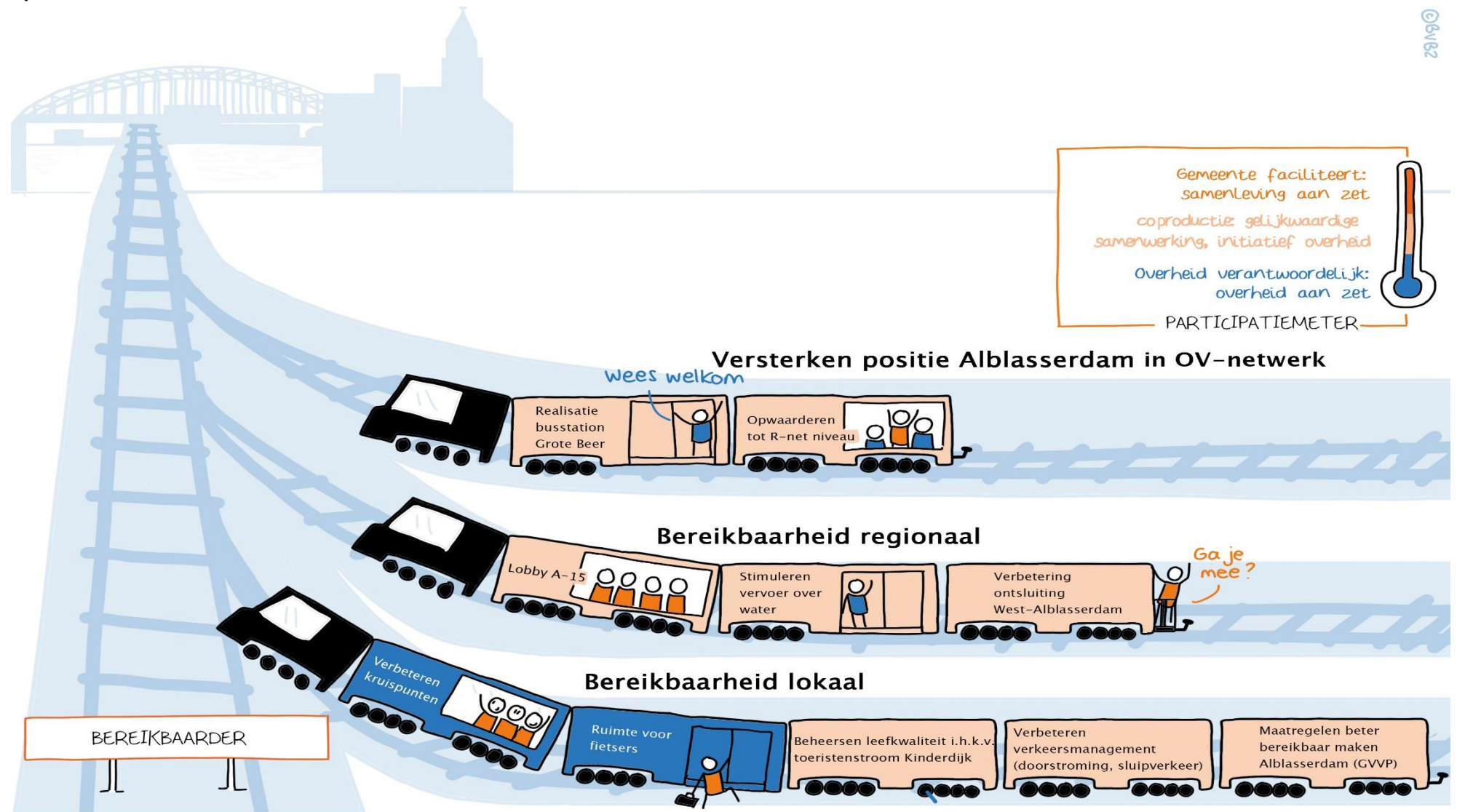

De locomotieven op Spoor 3:

- *Bijdragen aan energietransitie: Wij vinden het belangrijk zorgvuldig om te gaan met onze energiebronnen. Waar mogelijk, zullen wij het gebruik van duurzame energie en maatregelen om gebruik van energie te beperken, ondersteunen.*
- *Blijven in Alblasserdam: Bij verschillende levensfasen, horen verschillende woonbehoeften. Wij vinden het belangrijke dat mensen van alle leeftijdscategorieën zich thuis voelen in Alblasserdam.*
- *Verbeteren woonaanbod: Om voor iedereen die hier wil wonen, een plek te creëren, gaan we inzetten op het bouwen van (nieuwe)woningen die passen bij de behoeften van onze (nieuwe) inwoners.*

Spoor 4 Bereikbaar

© 6v82

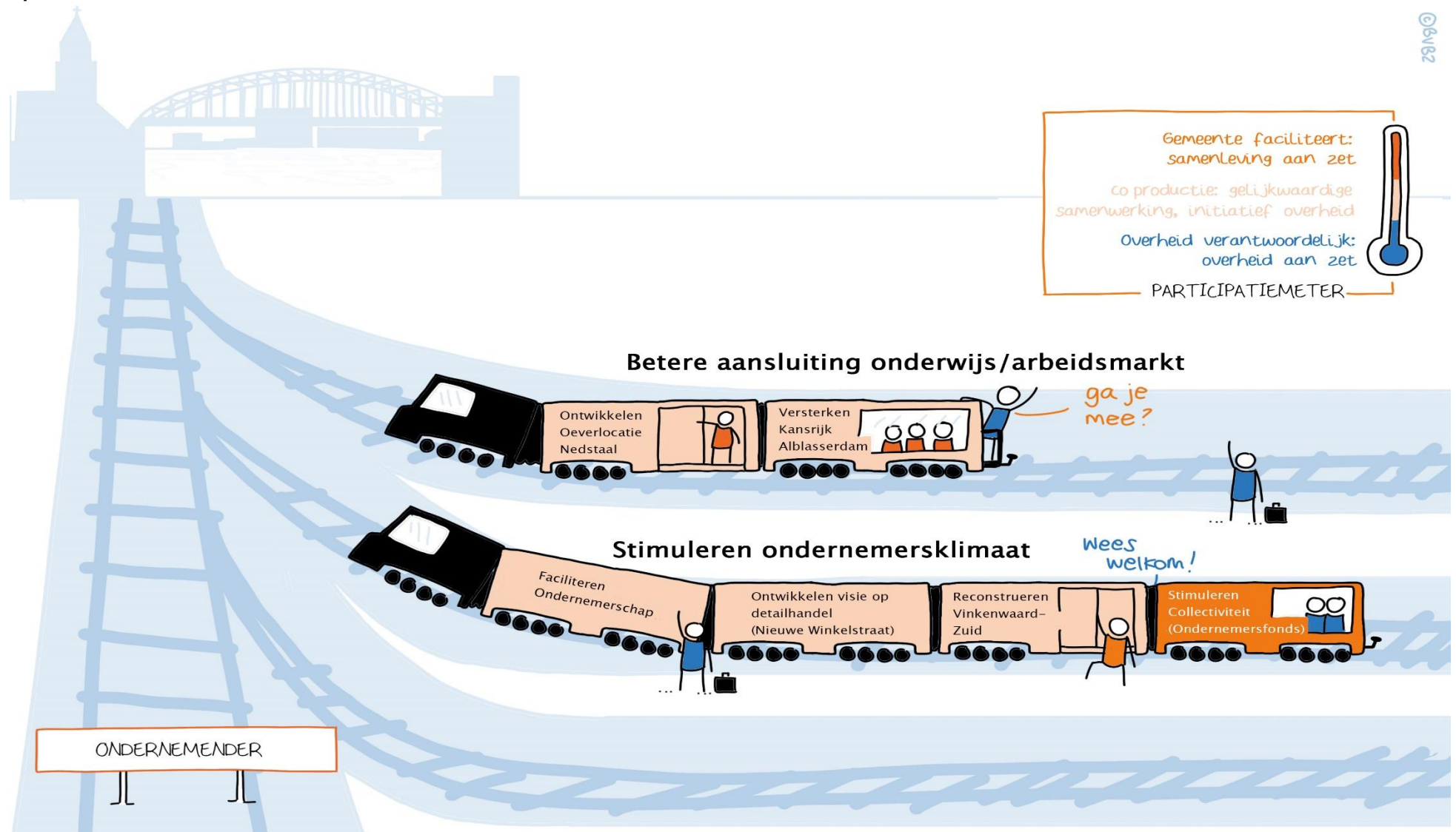

De locomotieven op Spoor 4:

- *Versterken positie Alblasserdam in OV-netwerk: Waar mogelijk vragen wij aandacht voor en dragen wij bij aan een betere bereikbaarheid van en naar Alblasserdam met het openbaar vervoer.*
- *Bereikbaarheid regionaal: Alblasserdam is goed bereikbaar, maar kan nog beter ontsloten worden.*
- *Bereikbaarheid lokaal: In Alblasserdam stimuleren we doorstroom van verkeer zodat iedere plek binnen de gemeente goed bereikbaar is.*

Spoor 5 Ondernemender

© 6/182

De locomotieven op Spoor 5:

- *Betere aansluiting onderwijs / arbeidsmarkt: Wij willen een betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt realiseren zodat meer mensen in Alblasserdam aan werk geholpen kunnen worden*
- *Stimuleren ondernemersklimaat: Wij willen Alblasserdam aantrekkelijk maken voor bedrijven en ondernemingen omdat dit de werkgelegenheid en voorzieningenniveau van het dorp verhoogt.*

Fundament en randvoorwaarden

Om beweging in locomotieven en wagons te kunnen bewerkstelligen, is het belangrijk dat voldaan wordt aan een aantal randvoorwaarden. De eerste randvoorwaarde is dienstverlening op orde. De gemeente zet in lijn met het coalitieakkoord en de Samenlevingsagenda 2014-2018 actief in op (verdere) verbetering van de dienstverlening op alle niveaus. Daarnaast is transparantie in besluitvormingsprocessen van groot belang: het moet duidelijk zijn wie op welk moment de besluiten neemt en/of de uitvoering van een project (een wagon) ter hand neemt. Om in spoortermen te blijven: het moet duidelijk zijn wie op welk moment in of uit kan stappen en waar mensen in of uit kunnen stappen. Daar helder over zijn vanaf de start, voorkomt dat verwachtingen niet waargemaakt kunnen worden. Een derde leidraad voor de uitvoering van wagons is het standpunt van de coalitie de woonlasten in deze periode gelijk te houden met het streven deze daar waar mogelijk te verminderen. Een solide financieel beleid is voor ons eveneens een voorwaarde. En ten slotte zijn de interactieve en verbindende wijze van besturen en uitvoeren door het bestuur en de organisatie, en de open en uitnodigende communicatiestijl de basis voor de gemeente in de uitvoering en rolneming in de Samenlevingsagenda.

De in 2011 vastgelegde visie van Alblasserdam op de samenwerking met en positie in de Drechtsteden blijft leidend voor de aankomende periode. En dat betekent, in dezelfde termen als in 2011: Alblasserdam bestuurlijk zelfstandig, behouden en versterken van de Alblasserdamse identiteit en schaal, borgen van de korte afstand tussen samenleving, bestuur en medewerkers, hoog in het vaandel houden van de nabijheid en kwaliteit van voorzieningen, en zo doelmatig en effectief mogelijk omgaan met middelen. Ook de goede samenwerking binnen de regio Zuid-Holland Zuid en in het bijzonder met de gemeenten Molenwaard en Giessenlanden (Molenlanden) is voor ons belangrijk en zetten we de komende periode voort.

Rangeerterrein

We moeten ook realistisch zijn in ons ambitieniveau. Er kunnen ook wagons op het "rangeerterrein" terecht komen: projecten waar wel de ambitie voor is om ermee aan de slag te gaan, maar nog geen prioriteit aan gegeven (kan) word(t)(en). Bijvoorbeeld omdat er eerst andere projecten afgerond moeten worden, omdat partners er (nog) geen prioriteit aan geven of de middelen ontbreken om het project op een spoor te plaatsen. Of wagons die uit gesprekken met partners opkomen en die, vooraleer ze op een spoor kunnen gaan rijden, getoetst worden op toegevoegde waarde, draagvlak e.d. We kiezen ervoor nu nog geen wagons op het rangeerterrein te plaatsen, bij de nadere uitwerking van de Samenlevingsagenda 2.0 kan dit uiteraard wijzigen, passend bij het dynamische karakter van de Samenlevingsagenda.

Meedoen voor iedereen bereikbaar

Belangrijke randvoorwaarde voor het betrekken van de samenleving en partners bij de Samenlevingsagenda 2.0, is dat dit gebeurt op een manier die aanspreekt en uitnodigt. Vormgeving van de Samenlevingsagenda 2.0 moet uitnodigen tot deelname en stimuleren tot creativiteit en betrokkenheid en bij de vijf sporen en routes. De komende tijd zal deze interactieve werkwijze verder worden uitgewerkt en ingevuld. Net als de inhoud van de nieuwe Samenlevingsagenda zal ook de vormgeving van het Samen Doen Samen Versterken steeds verder ontwikkeld worden en zal in de loop van de bestuursperiode de nieuwe Samenlevingsagenda in een vorm worden uitgezet die écht past bij het samendoen. Dit gaat zowel om de vormgeving van de Samenlevingsagenda en van publieksversies, alsook om de vormgeving van functionele instrumenten, maar ook om de inbedding van de Samenlevingsagenda in de reguliere P&C-documenten, waarbij we moeten voldoen aan de BBV-regelgeving (Wat willen we bereiken? Wat gaan we daarvoor doen? Wat gaat het kosten?).

Ook is het belangrijk dat acties en activiteiten in het kader van Samen Doen Samen Versterken steeds direct als zodanig herkenbaar zijn. Acties en activiteiten willen we de identiteit van Samen Doen Samen Versterken meegeven, bijvoorbeeld met herkenbare pictogrammen en slogans. Om dit voor partners, inwoners, bedrijven en gemeente echt bruikbaar te laten zijn willen we verder gaan dan alleen uiterlijke kenmerken. Daarvoor is het belangrijk dat we het communicatieconcept voor de Samenlevingsagenda verder ontwikkelen. Hiervoor gaan we in de zomerperiode de creativiteit van onze ambtelijke organisatie en een communicatiebureau dat goed is in het (door)ontwikkelen van communicatieconcepten benutten. Na de zomer, bij de start van het nieuwe politieke jaar, willen we dat presenteren.

Een aantal ideeën is al bij ons opgekomen die we in willen brengen in het communicatieconcept. Zoals een interactieve app waar alle betrokkenen bij de Samenlevingsagenda gebruik van kunnen maken, en die gaandeweg steeds meer gevuld en steeds functioneler gaat zijn. Met bijvoorbeeld een digitaal platform, digitale marktplaats en digitale ontmoetingsplek waar inwoners en partners zich kunnen melden voor een wagon, bijdrage aan een wagon en dergelijke en waar interactie met elkaar mogelijk is. Voorstelbaar is dat we beginnen met de inrichting van een dergelijk forum voor een of meer van de pilotsdossiers die door de gemeenteraad zijn ingebracht als dossiers waar zij zich bijzonder in willen profileren in het kader van Samen Doen. Als een dergelijke forumfunctie voor die pilots blijkt te werken kan het worden uitgebreid en toegepast voor andere dossiers/wagons in de Samenlevingsagenda. In een interactieve app kunnen we ook onderdelen ontwikkelen die de voortgang van sporen en wagons laat zien, en kunnen we toepassingen ontwikkelen die overzicht en doorverwijzingen geven naar stakeholders in, voor en van Alblasterdam. Weer een andere functie die we zouden willen ontwikkelen is een digitale vindplaats van feitelijke informatie over onze gemeente. Een eerste link daarin zou kunnen zijn waarstaatjegemeente.nl met dashboards en databases die inzicht geven in de staat van de gemeente. Ook kunnen hier links naar publicaties en data van het Onderzoekcentrum Drechtsteden worden getoond.

Financiën

Tegelijkertijd met deze eerste editie van de nieuwe Samenlevingsagenda ligt ook de Perspectiefnota 2019 met de eerste financiële vertaling van de inhoudelijke ambities uit de Samenlevingsagenda voor. De Samenlevingsagenda wordt voor wat betreft de inzet van de gemeente vertaald in de P&C-documenten. In de P&C-documenten wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van de Samenlevingsagenda en de onderdelen waarvoor het college verantwoordelijkheid heeft. In het schema onder afbeelding 1 is de verbinding tussen Samenlevingsagenda en P&C-cyclus verduidelijkt.

Hoe nu verder

Het gemeentebestuur en organisatie is daar waar de samenleving zich bevindt. Samen Doen is al de werkwijze van de gemeente. Deze aanzet voor een Samenlevingsagenda 2.0 nodigt iedereen die in Alblasserdam woont of onderneemt uit, om actief bij te dragen en (her)nieuw(d) partnerschap aan te gaan en met ons Samen te Doen in Samen Versterken. De komende zomerperiode willen wij benutten om de wagons nader uit te werken in opdrachten en afspraken over wie, wanneer, waarvoor verantwoordelijk is. Wij blijven werken aan verdere vernieuwing van de Samenlevingsagenda, op inhoud, manier van werken en vormgeving. Na het zomerreces willen we dat ook zeker feestelijk markeren, en het hernieuwd partnerschap van en voor Alblasserdam de start te laten zijn voor het 'gewoon' verder samendoen.

Bijlagenboek bij Samenlevingsagenda

Dit bijlagenboek bevat een eerste aanzet tot omschrijving van de wagons. De wagons zullen richting de begroting nader uitgewerkt worden in opdrachten en afspraken over wie, wanneer, waarvoor verantwoordelijk is. Ook vindt aanvulling en concretisering van mijlpalen plaats.

Spoor 1 Actiever en Zorgzamer

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Versterken centrumfunctie	Realiseren Dok 12	3. Beter wonen	We ontwikkelen een locatie voor het sociaal dorpsnetwerk, waarin we partners faciliteren om zo optimaal mogelijk te kunnen samenwerken. Status: Ontwikkelen	September 2018: pakket van uitgangspunten: het voorlopig ontwerp, de te maken afspraken, de financiële onderbouwing en de financiële consequenties.	De potentiële huurders	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Versterken centrumfunctie	Renovatie gemeentehuis	5. Ondernemender	Het renoveren van het gemeentehuis met als doel een duurzaam en toekomst bestendig gemeentehuis ('Huiskamer van Alblasserdam') te realiseren Status: Ontwikkelen	Juni 2017, definitief ontwerp en krediet, uitvoering 2018 / 2019	Gemeente is opdrachtgever, partners SMILE, politie, Dienstverlening Drechtsteden en anderen	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend
Versterken centrumfunctie	Realiseren Raadhuisplein	2. Buiten beter	Herinrichting van het Raadhuisplein met als doel een aantrekkelijk plein te maken om te verblijven en te ontmoeten Status: Implementeren	Juni 2017, definitief ontwerp en krediet, start uitvoering 2019	Gemeente is opdrachtgever.	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend
Versterken centrumfunctie	Realiseren havengebied	2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar	Realisatie van verblijfs- en overstapgebied voor Alblasserdammers en bezoekers in het centrum d.m.v. gefaseerde ontwikkeling transferiumfunctie Kinderdijk en bebouwing t.b.v. wonen en werken. Verbetering kwaliteit Openbare ruimte gehele havengebied.	Fase 1: - DO openbare ruimte fase 1 - Programma voor projectmatige bouw - Uitbreiding/herstart shuttle service	Ontwikkelaars, ondernemers, Waterschap, Molenwaard, Drechtsteden, Bewoners, SWEK	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Gezondheid en preventie	Aanpak armoede	2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Uitvoering van convenant om gezamenlijk armoede en schulden te bestrijden. Het PvA bevat preventieve activiteiten, activiteiten gericht op participatie & ontmoeting en ondersteuning & zorg. Hiervoor zetten we een gemeentelijk regisseur in om de samenwerking tussen partijen te stimuleren om zo eerder mensen die dat nodig hebben te kunnen ondersteunen. Status: ontwikkelen	Plan van aanpak 4 ^e kwartaal 2018	convenantpartners	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Gezondheid en preventie	Planontwikkeling samenhang en transformatie sociaal domein	2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Samenhangend plan sociaal domein in twee tranches. Hierbij staan de behoeften van kwetsbare mensen centraal, waarbij we zorgen dat de bureaucratie geen belemmering vormt in verlenen van ondersteuning die zij nodig hebben. Status: ontwikkelen	1 ^{ste} : 2018 en 2 ^{de} eerste kwartaal 2019	Lokale professionele en vrijwillige organisaties, adviesraad	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Gezondheid en preventie	Realiseren preventieve activiteiten jeugdhulp	2. Buiten beter, 3. Beter wonen	Wij willen actief ondersteunen dat kinderen gezond en veilig opgroeien. Dat vraagt tijdige signalering en vroegtijdige preventie. Er wordt op basis van de regionale Meerjarenperspectiefnota een lokaal Plan van Aanpak ontwikkeld Status: implementeren	Plan van aanpak 3 ^e kwartaal 2018	Lokale en regionale zorgaanbieders, vrijwilligers organisaties, CJG	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Gezondheid en preventie	Versterken en doorontwikkelen algemene voorzieningen WMO	2. Buiten beter, 3. Beter wonen	Mensen worden dicht bij huis, laagdrempelig ondersteund. Zo kunnen ook de kosten van de dure WMO maatwerkvoorzieningen beheersbaar worden Status: ontwikkelen en implementatie		Lokale en regionale zorgaanbieders, vrijwilligers organisaties en de SDD	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Gezondheid en preventie	Inzetten educatie jong en oud	3. Beter wonen, 5. Ondernemender	We zetten in op educatie en voorlichting om te zorgen dat mensen zich kunnen redden in de samenleving. Voorbeelden hiervan zijn: de Mbo-opleiding van Kansrijk Alblasterdam, aanpak laaggeletterdheid, voorlichting scholen over schulden, social media en vuurwerk.. Status: ontwikkelen		Scholen, bibliotheek, vrijwilligers, kinderopvang, formele taalaanbieders, ondernemers	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Gezondheid en preventie	Realiseren bewegen op recept	2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Kwetsbare ouderen worden via de zorg toegeleid naar het bewegen en ontmoeten om gezondheidsproblemen op latere leeftijd te voorkomen en zelfredzaamheid te stimuleren. Status: implementeren	Start november 2018	Buurtsportcoach (onderdeel van het ABC team), 1stelijnszorg en sportaanbieder	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Meedoen in de samenleving	Intensiveren sport en bewegen	2. Buiten beter	We stimuleren het sporten en bewegen door basisschoolkinderen. Met de nota sport & bewegen zetten we ook in op jongeren, volwassenen en ouderen Status: ontwikkelen en implementeren	Nota 4 ^e kwartaal 2018	Sportverenigingen, SWA, Drechtsteden samenwerkingsverband, SBA, 1 ^{ste} lijn zorgaanbieders	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Meedoen in de samenleving	Versterken jeugdhulp dichtbij		Kinderen, jongeren en hun ouders krijgen dicht bij huis, laagdrempelige ondersteuning. Naast dat we het belangrijk vinden zorg dichtbij te organiseren, beogen we hiermee ook de kosten van de dure specialistische jeugdzorg beheersbaar te houden. Status: implementeren	PvA september 2018	Lokale en regionale zorgaanbieders, het CJG en DGJ	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Meedoen in de samenleving	Inzetten wijkgericht werken Souburgh en Kinderdijk	2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar	Verbinden, ondersteunen en versterken bewonersinitiatieven om meer sociale samenhang in te wijk te bevorderen. Status: opdracht formuleren		SWA, Woonkracht 10, Smile 3.0, Jeugdpunt, bewoners, kerken en politie	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Meedoen in de samenleving	Verzelfstandigen sportpark Souburgh	2. Buiten beter	Er wordt een meer eigentijdse bestuursvorm ontwikkeld waarin de besturen meer verantwoordelijkheid krijgen en zelfstandig beleidsbeslissingen kunnen nemen Status: Agenderen		De Gemeenschappelijke Regeling, de vijf sportverenigingen en de gemeente Molenwaard	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Meedoen in de samenleving	Doorontwikkelen SMILE	5. Ondernemender	SMILE wordt doorontwikkeld tot zorgaanbieder, uitzendorganisatie voor garantiebanen en beschutte werkplekken. Dagbesteding en participatie gaan daarbij hand in hand. Scholing en werkgelegenheid komen ook samen. Bovendien ontwikkelt zich hiermee een alternatief voor de uitvoering van de SW Status: Opdracht formuleren	Start uitvoering in 2019	SDD, alle leerwerkbedrijven, Drechtwerk, zorgaanbieders, maatschappelijke organisaties	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Meedoen in de samenleving	Stimuleren cultuurbeleving en -activiteiten	2. Buiten beter, 3. Beter wonen	Cultuur draagt bij aan sociale samenhang en ontwikkeling van mensen. Met de herijking van de cultuurnota willen wij (waar mogelijk) bijdragen aan een rijker cultureel leven in Alblasserdam. Status: Kaders stellen	Herijkte nota 4 ^e kwartaal 2018	Cultureel netwerk, kunstkanjers en het Servicecentrum onderwijs & cultuur	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend
Meedoen in de samenleving	Realiseren beschermd thuis	2. Buiten beter, 3. Beter wonen	Met de regionaal ontwikkelde Transitieagenda Beschermd Wonen wordt de beweging van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis gemaakt. Daarmee bieden we mensen met psychiatrische problematiek de mogelijkheid onderdeel uit te maken van de lokale samenleving op een manier die past bij de zorg die zij nodig hebben. Status: Opdracht formuleren	Startnotitie 4 ^e kwartaal 2018	Regionale en lokale zorgaanbieders, Woonkracht 10 en de SDD	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Meedoen in de samenleving	Ondersteunen mantelzorgers en vrijwilligers	3. Beter wonen	We willen meer maatwerk maken van ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers: wij willen samen met partners de ondersteuning van mensen op maat doorontwikkelen om hen te ontzorgen waar mogelijk. Status: implementeren		SWA, de werkgroep mantelzorgondersteuning (Waardenburgh, Rivas, helpende Handen en Wooncadans) en het Repaircafe	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Meedoen in de samenleving	Plan vormen hulp en ondersteuning (WMO)	2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Het vigerende regionale WMO beleidsplan wordt herijkt en het lokale uitvoeringsplan aangepast aan de behoeften en noodzaak die uit evaluaties zijn gebleken. Status: ontwikkelen	4 ^e kwartaal 2018	Regiogemeenten, SDD, adviesraad en zorgaanbieders	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend
Meedoen in de samenleving	Versterken jeugdparticipatie (route 22)	2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5	Met Route 22 wordt een positief jeugdbeleid gevoerd om jongeren aan Alblasterdam te binden. Status: Opdracht formuleren	3 ^e kwartaal 2018	kinderen, jeugd en jongeren Alblasterdam, bibliotheek en jongerenwerk	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Meedoen in de samenleving	Werk/participatie	5. Ondernemender	Intensivering van de inzet op betaald werk en participatie. Mensen worden actiever begeleid en waar mogelijk en nodig wordt aanvullend onderwijs aangeboden. Wij agenderen dit bij onze samenwerkingspartners. Status: Agenderen		SDD, alle leerwerkbedrijven, Drechtwerk, zorgaanbieders, maatschappelijke organisaties, gemeentelijke afdelingen.	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Spoor 2 Buiten Beter

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Schoner Alblasserdam	Verbeteren luchtkwaliteit langs A15	1. Actiever en zorgzamer, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaarder, 5. Ondernemender	Actieprogramma Luchtkwaliteit 2016-2020 Doelstelling van het programma is het verbeteren van de luchtkwaliteit en het vergroten van de bewustwording. Ambitie is bereiken van de kwalificatie voor gezonde lucht (WHO advieswaarde fijnstof) in 2030. Focus: Lobby A15 en tunnelmond Voortzetting bewustwordingscampagnes Nationale conferentie Schone Lucht Akkoord Organisatie van nationale conferentie in Alblasserdam in samenwerking met min van I&W en PZH Status: implementeren en ontwikkelen	Evaluatie 2020 1^e helft 2019	PZH, I&W, RWS, Drechtsteden, Ridderkerk PZH, I&W	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Schoner Alblasserdam	Faciliteren afvalscheiding	3. Beter wonen	We werken verder aan de ambitie uit het grondstoffenplan: maximaal 100 kg restafval per inwoner in 2020 onder andere door serviceverbetering op grondstofstromen. Status: implementeren	Eind 2018 – begin 2019 is hoogbouw gefaciliteerd om hun GFT gescheiden aan te bieden.	HVC, inwoners	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Schoner Alblasserdam	Inspelen op klimaatverandering	1. Actiever en zorgzamer, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Alblasserdam anticipeert op de veranderingen in het klimaat door diverse acties, zoals opstellen plan van aanpak, pilot klimaatadaptieve inrichting, en een verplichte stresstest. Ook doen we mee met de Week van het Water Status: opdracht formuleren	Doorlopend, 2019 - 2022	Drechtsteden, PZH, Waterschap	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Kwaliteit Buitenruimte verbeteren	Verbeteren verblijfskwaliteit en verhogen kwaliteitsniveau buitenruimte	1. Actiever en zorgzamer, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Het dagelijks onderhoud in nog vast te stellen gebieden naar een hoger beeldkwaliteitsniveau te brengen. Status: kaders stellen	Eind 2018 kaders helder. Vanaf 2019 uitvoering op vastgesteld niveau.	Inwoners, ondernemers	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Kwaliteit Buitenruimte verbeteren	Uitbreiden parkeren centrum	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	De druk op het parkeren in het Centrum en havengebied is hoog, en tegelijkertijd zijn diverse plekken in het centrum de komende jaren minder beschikbaar. Uitgaande van de voorwaarden a. voldoende parkeerplaatsen, en b. gratis parkeren (hooguit blauwe zone), wordt een studie opgesteld welke ingreep ten gunste van het parkeren noodzakelijk is. Dit betreffen scenario's voor de korte termijn en voor de definitieve middellange termijn. Een beknopt plan van aanpak geeft richting aan deze discussie. Status: opdracht formuleren	2019 – 2020, plan van aanpak leidend tot een position paper	Zoveel als mogelijk lokaal: Ondernemers, bewoners	<i>Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid</i>

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Kwaliteit Buitenruimte verbeteren	Realiseren groene looper door het dorp	3. Beter wonen	De groene looper die nu gedeeltelijk aanwezig is versterken en zichtbaarder maken door middel van eenduidigere inrichting en investeringen in de huidige bomenstructuur. Status: ontwikkelen	Inventarisatie en analyse (4 ^e kwartaal 2018) , Definitief ontwerp (4 ^e kwartaal 2019).	Inwoners, ondernemers, Groene Long	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend
Kwaliteit Buitenruimte verbeteren	Verduurzaming buitenruimte (steenbreek, groene daken)	3. Beter wonen	Campagnes opzetten om inwoners en ondernemers bewust te maken van de noodzaak om minder verhard oppervlak te hebben. Bij reconstructies bewoners en ondernemers voorzien van gerichte informatie. Status: ontwikkelen	Begin 2019 eerste campagne en gesprekken.	Inwoners, ondernemers	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Kwaliteit Buitenruimte verbeteren	Reconstructies (o.a. Blokweer, Zeilmakerstraat en Kerkstraat)	1. Actiever en zorgzamer, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Deze straten herinrichten zodat zij weer voldoen aan de technische eisen die gesteld worden aan de openbare ruimte Status: kaderstellend (Kerkstraat) en ontwikkelen (Zeilmakerstraat) implementeren (Blokweer)	start met bewonersavonden Kerkstraat 4 ^e kwartaal 2018	Inwoners, ondernemers	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Kwaliteit Buitenruimte verbeteren	Uitwerken groenstructuurplan	3. Beter wonen	In 2018 is het groenstructuurplan door de raad vastgesteld. Vanaf deze datum worden de voorgestelde activiteiten voorbereid. Status: implementeren	De daadwerkelijke invulling vindt plaats in samenspraak met inwoners. Verwacht wordt dat hier eind 2018 mee kan worden begonnen.	Inwoners, ondernemers, Groene Long	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Veiliger Alblaserdam	Samen werken aan leefkwaliteit	1. Actiever en zorgzamer, 3. Beter wonen, 4. Bereikbaar	We vinden het belangrijk, en vanzelfsprekend, dat inwoners zelf verantwoordelijkheid nemen om Alblaserdam een prettig en veilig dorp te laten zijn. Wij ondersteunen en faciliteren bij initiatieven die hieraan bijdragen. Status: agenderen	Vervolg veiligheidsavonden 4 ^e kwartaal 2018	Inwoners, politie, winkeliers en (horeca)ondernemers, maatschappelijke instellingen, buurtpreventiegroepen en what's app groepen	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Veiliger Alblasserdam	Actiever inzetten op handhaving	3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Een nieuwe nota handhaving om op basis van mogelijkheden en wensen van de gemeenteraad, duidelijkheid te geven in visie en prioriteiten op het gebied van handhaving. Status: opdracht formuleren en kaders stellen	Startnotitie 3e kwartaal 2018, prioritering bestuur en vaststelling 4 ^e kwartaal 2018, Aanpak ondermijning 1 ^e kwartaal 2019	Inwoners, ondernemers, gebruikers buitenruimte	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend
Veiliger Alblasserdam	Samenwerken voor veilig ondernemen	4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	We zoeken de samenwerking met winkeliers, (horeca)ondernemers om in gezamenlijke verantwoordelijkheid en initiatieven de veiligheid van onze winkelgebieden en bedrijventerreinen te verbeteren. Structureel overleg met winkeliers en ondernemers waarbij per onderwerp samenwerkingsafspraken gemaakt worden. Status: implementatie	Aanpak ondermijning (1 ^e kwartaal 2019),	Winkeliers en (horeca)ondernemers, politie	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Veiliger Alblasserdam	Gebiedstoezicht	1. Actiever en zorgzamer, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Pilot met (camera)toezicht in risicovol gebied (geweldsincidenten, overlast) waarbij ook aansluiting met particuliere inzet op dit vlak wordt onderzocht op koppeling met gemeentelijk toezicht. Status: implementatie	Start pilot cameratoezicht (3 ^e kwartaal 2018), samenwerking zoeken met inwoners op gebied van toezicht (buurtpreventie, what's app groepen, cameratoezicht particulieren e.d.)	Inwoners, winkeliers en (horeca)ondernemers, politie, OM, scholen, buurtpreventiegroepen en what's app groepen	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Spoor 3 Beter wonen

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Bijdragen aan energietransitie	Energietransitie: Voorbeeldrol gemeente en organisatie/proces	3. Beter wonen, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Maatregelen verduurzamen vastgoed , zowel onderzoek als uitvoering Organisatie en procesmiddelen benodigd voor lokale uitvoering van eigen en regionale ambities zoals voortkomend uit ambities Drechtsteden Status: opdracht formuleren en ontwikkelen		Drechtsteden, OZHZ	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Bijdragen aan energietransitie	Energietransitie: Doelgroep bedrijven	3. Beter wonen, 4. Bereikbaarder, 5. Ondernemender	Inzetten op de ondersteuning van bedrijven om energiebesparende maatregelen te treffen en te stimuleren, maar ook intensivering toezicht Status: opdracht formuleren en ontwikkelen		Drechtsteden, OZHZ, Ondernemers, Provincie Zuid-Holland	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend
Bijdragen aan energietransitie	Stimuleren lokaal energieneutraal	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 4. Bereikbaarder, 5. Ondernemender	Inzetten op het ondersteunen van bewoners voor het plegen van energiebesparende maatregelen en voor te bereiden op het meedoen aan de energietransitie: Wijkgerichte aanpak Regionaal Energieloket Besparingsconcepten Energiecorporatie Overige initiatieven voor en door inwoners Status: opdracht formuleren en ontwikkelen		Drechtsteden, OZHZ, PZH, inwoners	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Blijven in Alblaserdam	Faciliteren zelfstandig wonen ouderen	1. Actiever en zorgzamer	Ouderen willen (en moeten) langer thuis wonen. Wij willen mensen hierbij ondersteunen door voorlichting te geven (bijv. over beschikbare subsidies, aanpassingen woning e.d.), samenwerking met woningpartners te zoeken, praktische ondersteuning te realiseren Status: ontwikkelen	Uitwerking 3 ^e kwartaal 2018	Inwoners, private zorgpartners, wooncorporaties, SWA, particuliere verhuur	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Blijven in Alblaserdam	Faciliteren jongeren (route 22)	1. Actiever en zorgzamer	Onderzoek naar woonbehoeften van jongeren doen. Afhankelijk van hun behoefte een plan van aanpak ontwikkelen. Status: Agenderen	Startnotitie 4 ^e kwartaal 2018	Jongeren, Woonkracht 10, ontwikkelaars	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Verbeteren woonaanbod	Ontwikkelen oeverlocatie Mercon Kloos	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 4. Bereikbaar, 5. Ondernemender	Invullen van gemeentelijke rol ter begeleiding van particuliere ontwikkeling Mercon Kloos met aantrekkelijk woonmilieu Status: kaders stellen	Bestemmingsplan 2019	Whoonapart als ontwikkelaar, PZH, RWS, Molenwaard, RCE, Waterschap	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Verbeteren woonaanbod	Ontwikkelen Wipmolenterrein, Pijlstoep, Dirklocatie	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 4. Bereikbaarder, 5. Ondernemender	Invullen van gemeentelijke rol ter begeleiding van particuliere ontwikkeling genoemde locaties Status: kaders stellen		Diverse ontwikkelaars, afhankelijk van locatie diverse andere overheden	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend
Verbeteren woonaanbod	Sloop voor nieuwbouw	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 4. Bereikbaarder, 5. Ondernemender	Invulling van gemeentelijke rol ter begeleiding van particuliere ontwikkeling. Betreft uitvoering van afspraken met Woonkracht 10 Status: kaders stellen	PALT-afspraken 4 ^e kwartaal 2018	Woonkracht 10	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend

Spoor 4 Bereikbaarder

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Versterken positie Alblasterdam in OV-netwerk	Realisatie busstation Grote Beer	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	In opdracht van PZH wordt er gewerkt aan realisatie van een nieuw busstation bij de Grote Beer Status: opdracht formuleren, kaders stellen en ontwikkelen	Bushalte gerealiseerd 2019	PZH, Qbuzz, Drechtsteden	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Versterken positie Alblasserdam in OV-netwerk	Opwaarderen tot R-net niveau	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	In opdracht van PZH wordt ten behoeve van het uitoefenen van de busconcessie de relevante bushaltes opgewaardeerd tot R-net niveau Status: implementatie	Opwaardering R-net gereed 2019	PZH, Qbuzz	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Bereikbaarheid regionaal	Verbeteren ontsluiting West-Alblasserwaard	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Ter verbetering van de bereikbaarheid van dit deel van de regio wordt een nieuwe ontsluitingsweg voorgesteld. Plan van Aanpak Status: agenderen en opdracht formuleren	Plan van aanpak met lobby agenda, 1 ^e kwartaal 2019	PZH, Molenlanden, Noordelijke Drechtsteden, Waterschap	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Bereikbaarheid regionaal	Stimuleren vervoer over water	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Het vervoer over water wordt verder gestimuleerd door te starten met een plan van aanpak met acties, zoals beleidsbeïnvloeding, haalbaarheid extra waterbusroutes, uitgaande van het scenario dat de huidige concessie Waterbus niet voldoende is voor de lokale en regionale vervoersvraag Status: agenderen en opdracht formuleren	Startnotitie 1 ^e kwartaal 2019	PZH, Arriva/Qbuzz, Drechtsteden, RWS, Waterschap, Molenlanden	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Bereikbaarheid regionaal	Lobby A15	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Er zal aandacht worden gevraagd voor de capaciteit en de ligging van de A15, op zowel doorstroming, als op calamiteiten-mogelijkheden. Dit zal zoveel mogelijk worden meegenomen in het plan van aanpak "Verbeteren ontsluiting West-Alblasserwaard Status: implementeren		PZH, Molenlanden, Drechtsteden, RWS, Veiligheidsregio, Waterschap	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Bereikbaarheid lokaal	Verbeteren kruispunten	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	In het Coalitieakkoord is opgenomen dat een aantal met naam en toenaam genoemde kruispunten geanalyseerd worden en uiteindelijk verbeterd zullen worden. Per kruispunt zal dit leiden tot een analyse van de problematiek die zal leiden tot een gewenst programma van eisen Status: opdracht formuleren en kaders stellen	Vanaf 2019 elk jaar één kruispunt: 2019 – 2022, jaarlijks een analyse	Zoveel mogelijk lokaal, waar nodig Drechtsteden, Waterschap, PZH	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend
Bereikbaarheid lokaal	Ruimte voor fietsers	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Daar waar er ontbrekende schakels in fietsverbindingen zijn, zal een voorstel worden opgesteld op basis van een plan van aanpak Status: opdracht formuleren en kaders stellen		Zoveel als mogelijk lokaal, waar nodig Drechtsteden, PZH, Waterschap, Molenlanden	Verantwoordelijkheid: overheid aan zet / Samenleving faciliterend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Bereikbaarheid lokaal	Beheersen leefkwaliteit i.h.k.v. toeristenstroom Kinderdijk	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Mede naar aanleiding van het op te stellen Gebiedsperspectief Kinderdijk: Voorstellen voor het beheersen van de toeristenstromen richting Kinderdijk. Een plan van aanpak wordt daartoe opgesteld, als ook een business case voor de haalbaarheid voor een transferium in het Havengebied en/of bij het busstation Grote Beer Status: opdracht formuleren en kaders stellen	Gebiedsperspectief 4 ^e kwartaal 2018	PZH, Drechtsteden, Molenlanden, Waterschap, SWEK	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Bereikbaarheid lokaal	Verbeteren verkeersmanagement (doorstroming, sluipverkeer)	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Verdere aanpak verkeersmanagement voortkomend uit GVVP. Een beperkt plan van aanpak gaat daarbij richting geven Status: opdracht formuleren	Opleveren GVVP, 4 ^e kwartaal 2018 Plan van aanpak 2 ^e kwartaal 2019	PZH, Drechtsteden, Waterschap, Molenlanden	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Bereikbaarheid lokaal	Maatregelen beter bereikbaar maken Alblasserdam (GVVP)	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 3. Beter wonen, 5. Ondernemender	Maatregelen voortkomend uit GVVP. Een plan van aanpak moet vooral prioritering aanbrengen wanneer welke maatregel benodigd is Status: kaders stellen en ontwikkelen	Opleveren GVVP, 4 ^e kwartaal 2018 Plan van aanpak 2 ^e kwartaal 2019	PZH, Drechtsteden, Waterschap, Molenlanden	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Spoor 5 Ondernemender

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt	Ontwikkeling oeverlocatie Nedstaal	1. Actiever en zorgzamer	Met het faillissement van Nedstaal is een groot deel van de ca 40 ha bedrijven-terrein niet meer in gebruik. Een nieuwe bedrijfsmatige invulling ligt voor de hand. Deze ontwikkeling biedt kansen op het vlak van: - Werkgelegenheid (creëren van banen) - Onderwijs (integratie en ontwikkeling van praktijkonderwijs) - Verlaging milieucategorie en opschonen van de locatie. Daarnaast kan deze locatie een vliegwiel zijn voor de regionale groeiambities. 2^e helft 2018 wordt helder welke ontwikkelende partijen aan de slag gaan met dit gebied. Status: agenderen	Naar verwachting zal 2 ^e helft 2018 gestart worden met praktijkonderwijs.	FN-Steel, ROM-D, Da Vinci, Bedrijfsleven in brede zin, Deal Drechtsteden, eigenaar grond/pand voormalig Nedstaal	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Betere aansluiting onderwijs/arbeidsmarkt	Versterken Kansrijk Alblasserdam	1. Actiever en zorgzamer	Onderwijsfaciliteit voor de groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Onderwijs wordt ingericht volgens het model van praktijkleren Status: implementeren	Start van de volgende groepen in september 2018	ROC Da Vinci. Helpende Handen, FN Steel en overige deelnemers uit het bedrijfsleven. Deltametaal, SDD, UWV	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Stimuleren ondernemersklimaat	Stimuleren collectiviteit (Ondernemersfonds)	2. Buiten beter	Ondernemersfonds evalueren en bij positieve uitkomst voortzetten. Status: besloten	2 ^e helft 2018: oplevering tussenevaluatie op basis van quickscan aan de raad 2 ^e helft 2019: Oplevering eindevaluatie aan de raad en besluit over voortzetting van het fonds	Stichting Ondernemersfonds Alblasserdam	Faciliterend: samenleving aan zet, overheid ondersteunend

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Stimuleren ondernemersklimaat	Reconstrueren Vinkenwaard-Zuid	2. Buiten beter	In 2015 is er door OV De Noord en de gemeente Alblasterdam een gezamenlijke visieschets opgesteld voor Vinkenwaard Zuid. Speerpunten in deze visieschets zijn de verkeersveiligheid en de overlast door het gebruik van de openbare ruimte. Deze twee punten wil de werkgroep graag verbeteren. Status: opdracht formuleren		OV De Noord en overige ondernemers	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid

Locomotief	Wagon	Verbindingen met andere sporen	Projectomschrijving (*benoem ook status o.b.v. procesmatrix)	Mijlpalen	Met wie	Rol overheid
Stimuleren ondernemersklimaat	Faciliteren ondernemerschap	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter, 4. Bereikbaarder	Aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers door: - Uitrol Online Bedrijvenregister Alblasserdam - Versterking Team Ondernemen en bedrijfscontactfunctionarissen als verbindende schakel van buiten naar binnen - Waarborgen van goede en veilige bedrijventerreinen ('schoon, heel en veilig') om daarmee een goed ondernemersklimaat te ondersteunen Status: diversen	2 ^e helft 2018: Uitrol Online Bedrijvenregister Alblasserdam	OV de Noord, OKA, OFA, winkeliersverenigingen, KVO-overleg, DEALI, Platform economie Zuid-Holland Zuid	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid
Stimuleren ondernemersklimaat	Ontwikkelen visie op detailhandel (Nieuwe Winkelstraat)	1. Actiever en zorgzamer, 2. Buiten beter	Traject De Nieuwe Winkelstraat als opmaat naar Detailhandelsvisie met horecaparagraaf Status: Ontwikkelen	2 ^e helft 2018: Traject De Nieuwe Winkelstraat 1 ^e helft 2019: Detailhandelsvisie met horecaparagraaf	Platform De Nieuwe Winkelstraat, Rabobank, winkeliersverenigingen Makado en Dam – Plantageweg en de culturele sector	Coproductie: gelijkwaardige samenwerking, initiatief overheid